

Ara-altar de Sant Feliuet de Vilamilans

Sant Quirze del Vallès

Ubicació

Comarca:	Vallès Occidental
Lloc/Adreça:	Magatzem del Museu de Rubí (Plaça del Doctor Guardiet, nº 9)
Emplaçament	Al magatzem del museu, situat a la planta superior de l'edifici de la rectoria de Sant Pere de Rubí

Coordenades:

Latitud:	41.533278236696
Longitud:	2.0807451063573
UTM Est (X):	423316
UTM Nord (Y):	4598367

Classificació

Número de fitxa	08238 - 38
Àmbit:	Patrimoni moble
Tipologia	Objecte
Estil / època:	Paleocristià
Segle	Segle V
Estat de conservació	Bo
Notes de conservació:	L'any 1949, en el moment de la seva descoberta, l'ara estava fragmentada i va ser restaurada.
Protecció	Legal
Tipus de protecció:	BCIL
Observacions protecció:	L'ara paleocristiana està inclosa al Catàleg de béns a protegir de Sant Quirze del Vallès de l'any 2022 com a Element Patrimonial Arqueològic d'Interès (núm.J-22). També queda inclosa dins l'àrea de protecció de l'ermita (núm. 007-09504), i l'Àrea arqueològica de Sant Feliuet de Vilamilans (núm. J-21), ambdues declarades BCIL.
Data aprovació:	dj., 27/06/2024 - 12:00
Accés	Restringit
Ús actual:	Religiós/Cultural
Titularitat	Privada accessible

Titular:

Fundació Museu-Biblioteca de Rubí

Fitxes associades:Església de Sant Feliuet de Vilamilans**Autoria de la fitxa**

Laura Pinto Font. INSITU SL.

Data de registre de la

ds., 28/12/2024 - 12:43

fitxa:

Descripció

Bloc de marbre blanc en forma de taula irregular, circular per la part posterior i recta per l'anterior i els laterals. Mesura 72 centímetres d'amplada i 65 de diàmetre màxim, amb un gruix de 10 centímetres a la cara anterior que en la resta van disminuint, configurant una inclinació de l'altar cap a la part posterior. L'epigrafi de l'ara permet datar-la al voltant del segle V. L'ara correspon a la tipologia d'ares "en sigma", d'origen oriental però esteses arreu del Mediterrani. És una de les millors mostres conservada al Vallès del procés de cristianització del territori.

Les vores rectes de l'ara estan decorades amb una doble motllura (una superior i una inferior) esculpides a base d'un cordó de perles ovalades. A l'interior d'aquest fris hi ha la següent inscripció, feta en versos hexàmetres clàssics i perfectament mesurats en breus i llargs, separats per fulles i creus: FELICI MISERO PENARUM PONDERA PELLE / XPE DS PER CUNCTA PIUS QUI SCLA REGNAS / HIC SCS SEMPER SEDITO HIC ABITATOR ADESTO / FELICI MISERO TOTA TU TRISTIA TOLLE. Aquesta inscripció es podria traduir de la següent manera: "Al malaurat Fèlix, llevu el pes de les seves penes, Crist Déu misericordiós, que regneu pels segles. Aquí, sant, jeu per sempre, estableix aquí el teu habitatge. Al malaurat Fèlix, llevu tota tristesa". La inscripció fa referència al fet que Fèlix pot "jeure i habitar" (sedito hic abitator); això fa pensar que potser no es refereix al sant a qui està dedicada l'església sinó a un personatge que dugués el seu mateix nom; podria tractar-se d'un propietari cristià de la zona, segurament el donador de l'altar o el fundador de la capella. Pel que fa a aquesta coincidència de noms, el personatge podria anomenar-se Fèlix en honor a un temple ja existent amb aquesta advocació, o bé haver fet erigir el temple a l'advocació del sant que portés el seu nom.

D'altra banda, la superfície interior de l'ara és plena de noms gravats, alguns d'ells sobreposats i segurament corresponents a diversos moments, l'epigrafi els situa al segle X. Entre els noms destaca un DONADEL ABBA, que ha estat identificat amb Donadéu, abat de Sant Cugat entre els anys 904 i 917. Per aquesta raó l'ara deuria formar part d'una restauració del culte o d'una nova consagració de l'església a l'entorn del segle X. Posteriorment l'ara hauria perdut el seu ús o sentit i va ser fragmentada i llençada.

Història

L'any 1949, durant les obres de restauració de l'ermita, van aparèixer a l'absis de l'esquerra – el més antic de la construcció –, dins una sitja a tres metres del nivell del sòl, fragments d'una ara d'altar romano-cristiana. Va ser possible reconstruir-la gairebé sencera i va ser col·locada en forma d'altar en el mateix lloc, al peu d'una imatge de la Mare de Déu del Roser.

A finals de la dècada del 2000 es va considerar que l'ermita no garantia les condicions necessàries per a la seva protecció i conservació, i es decidí el seu trasllat. Donada la seva ubicació va caldre resoldre una dicotomia: l'altar corresponia geogràficament al terme municipal de Sant Quirze del Vallès, però alhora

estava circumscrita a la parròquia de Sant Feliu, pertanyent a l'arxiprestat de Rubí. Finalment va prevaldre el dret eclesiàstic, ja que es considerava la peça un objecte sacre, i d'aquesta manera va anar a parar a la Fundació Museu-Biblioteca de Rubí, que el custodia des d'aleshores.

Bibliografia

DDAA (2024) Catàleg de béns a protegir. Pla d'ordenació urbanística municipal de Sant Quirze del Vallès. Ajuntament de Sant Quirze del Vallès.

PALOL, Pere de (1957) Las mesas de altar paleocristianas en la Tarraconense. A "Empúries: revista de món clàssic i antiguitat tardana", núm. 19, pàgs. 81-102.

PLADEVALL, A. (1991). Sant Feliuet de Vilamilans; altar. A "Catalunya Romànica", vol. XVIII, El Vallès Occidental – El Vallès Oriental. Fundació Enciclopèdia Catalana, pàgs. 214-215.

SERRA i ROSSELLÓ, Josep (1961). Ermites del Vallès. Rafael Dalmau, editor.

VIVES, José (1949). Un nuevo altar romano-cristiano en la Tarraconense. A "Analecta Bollandiana", núm LXVII, pàgs. 401-406.

Enllaços d'interès:

[Model en 3D ara paleocristiana](#)

